

עפ"ג 64190/02/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

01 במאי 2019

עפ"ג 64190-02-19 פלוני נ' מדינת ישראל

בפני כב' ס. הנשיאה השופט אליהו ביתן

כב' השופט יואל עדן

כב' השופטת גילת שלו

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

פסק דין

כב' ס. הנשיאה, השופט אליהו ביתן:

המערער הודה כי הוא וקטין אחר התפרצו לרכב חונה וגנבו ממנו ערכת התנעה חשמלית לרכב. בהתאם לכך הוא הורשע בעבירות של פריצה לרכב וגניבה מרכב. בעת ביצוע העבירות היה המערער כבן 18 ושירות המבחן התבקש להכין עליו תסקיר. מתסקיר שירות המבחן עולה כי המערער מוכר למערכת הבריאות הפסיכיאטרית ובעברו מספר אשפוזים. הוא לא שיתף פעולה עם שירות המבחן ולא התייצב לרוב הפגישות שנקבעו לו. בסופו של דבר שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית עליו והמליץ להטיל עליו עונש הרתעת. התביעה טענה למתחם עונש הולם של 12 עד 30 חודשי מאסר בפועל וביקשה להטיל עליו עונש מאסר שאינו ברף התחתון של המתחם. ההגנה טענה כי בעבירות מסוג זה הענישה הנוהגת נעה בין מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר בעבודות שירות וציינה כי המערער שהה במעצר תקופה של כחודש ימים.

בית המשפט התייחס לעבירות שביצע המערער, למדיניות הענישה בהן ולנסיבות המקרה וקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות ועד לשנת מאסר אחת ובהמשך לכך גזר על המערער 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסרים על תנאי, קנס בסך 1,500 ₪ ופיצוי למתלונן בסך 4,500 ₪.

מכאן הערעור.

ב"כ המערער טוען, בעיקר, כי מתחם העונש שנקבע בבית המשפט קמא מחמיר במיוחד וכי בית המשפט זקף לחובת המערער, שלא בצדק, נתונים הקשורים לאישיות המערער ולרקעו. עוד נטען, כי לא היה מקום להחמיר בדינו של המערער על מנת להרתיע אחרים וכי פסקי הדין שבית המשפט קמא התבסס עליהם דנים במקרים שניסיונותיהם חמורות מאלה שבענייננו. וכן, שהעונש שנקבע למערער איננו שומר על יחס מתאים לתוצאת משפטו של שותפו לעבירה שהיה קטין, אשר הוחלט שלא להרשיעו בדין ולחייבו לחתום על התחייבות להימנע מעבירה. ושהחלטה שהביע המערער לא קיבלה משקל ראוי בגזר הדין. בקשתו היא להקל בכל מרכיבי העונש שהושתו על המערער.

ב"כ המשיבה סומכת ידיה על גזר דינו של בית המשפט קמא וטוענת כי אין להשוות בין הקטין לבין המערער, שכן העובדה שהמערער בגיר והאחר קטין חשובה כשלעצמה ובנוסף, האחר השתתף בהליך טיפולי מוצלח ושיתף פעולה עם שירות המבחן בעוד המערער סירב לטיפול שהוצע לו.

לאחר עיון בכלל הנתונים הנוגעים לענין ושמיעת טיעוני הצדדים, דעתי היא שיש לקבל את הערעור. להלן אביא את נימוקי בתמצית.

העבירה שביצע המערער, בנסיבותיה, אינה מחייבת מאסר ברף התחתון של המתחם. בשגרת הדברים תיקים דומים מסתיימים גם במאסר על תנאי ולעתים אף ללא הרשעת הנאשם.

כאן, עוד טרם הגיעה המשטרה אל המערער ושותפו, המערער ושותפו החזירו לבעל הרכב את המכשיר שגנבו מרכבו ואף התנצלו בפניו על מעשיהם. ובבית המשפט המערער לקח אחריות על מעשיו והודה בביצוע העבירות שיוחסו לו. אמנם, המערער לא שיתף פעולה עם שירות המבחן אולם, נתוני האישיים ונסיבות חייו של המערער קשים ומורכבים - בין היתר המערער אובחן כחולה במחלת נפש עוד בהיותו כבן 10 ומאז עבר מספר אישפוזים פסיכיאטריים, ואמו של המערער חולת נפש - ובסופו של דבר גם שירות המבחן לא המליץ להטיל עליו מאסר בפועל.

לכך יש להוסיף שהמערער היה במעצר בתיק זה תקופה של כחודש ימים וששותפו לעבירה של המערער, הצעיר ממנו בכשנה ושבאותה עת היה קטין, סיים את משפטו ללא הרשעה.

באופן כללי נראה לי שהתייחסות בית המשפט קמא למקרה ולמערער היתה על דרך החומרה היתרה, ובכלל זה יש להזכיר את העובדה שבית המשפט שקל לחומרה נתונים אישיותיים וסביבתיים של המערער שעלו בתסקיר שירות המבחן, והפך את תסקיר שירות המבחן למעין כתב חומרה נגד המערער - דבר שאין לו מקום ושמוטב להימנע ממנו.

בית המשפט ציין בגזר דינו שהוא מניח שהנזק שנגרם לרכב שנפרץ הוא "נזק מינימלי", והרכוש שנגנב הוחזר לבעליו, ובכל זאת חייב את המערער בפיצוי בסך ₪ 4,500.

בהתחשב בכך שמדובר בהרשעה הראשונה של המערער, נראה לי שתקופות המאסר על תנאי שנקבעו למערער, ארוכות מהראוי. ככלל, יש לקבוע מאסר על תנאי לתקופה מדודה על מנת לא לכבול את בית המשפט שיצטרך לדון בעתיד בעניינו של הנאשם בעבירה המפרה את התנאי. הדברים מוכרים וקיבלו ביטוי נרחב בפסיקה כך שאין צורך להאריך בהם.

נוכח האמור, אמליץ לחברי לקבל את הערעור, לבטל את עונשי המאסר שהוטלו על המערער. להטיל על המערער 3 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים, שלא יעבור עבירת רכוש מכל סוג. להעמיד את סכום הפיצוי שהמערער ישלם למתלונן על סך של ₪ 1,000 ולהותיר את הקנס שנקבע בבית המשפט קמא בעינו.

כב' השופט יואל עדן:

אני מסכים לחוות דעתי של כב' האב"ד, השופט א.ביתן. גם לטעמי, בנסיבות ביצוע העבירה, מתחם העונש ההולם, אשר קביעתו קשורה בנסיבות הביצוע של העבירה, תחילתו במאסר מותנה.

כמו כן, בהינתן נסיבותי האישיות של המערער, גילו הצעיר, וקרבתו הרבה לקטינות, כמו גם העולה בדבר האשפוזים

הפסיכיאטרים, הרי שלא היה מקום להטלת מאסר, גם לא על דרך עבודות שירות.

כב' השופטת גילת שלו:

מוסכם עליי כי נוכח נסיבותיו האישיות של המערער, ובעיקר גילו הצעיר בעת ביצוע העבירה ומחלתו; הודאתו וחרטתו המידיות; והעונש שהוטל על שותפו בתיק זה; ניתן היה להטיל על המערער עונש קל יותר מזה שהטיל בית המשפט קמא. מוסכמת עליי גם הערתו של כב' האב"ד, השופט ביתן, כי מוטב שלא לעשות שימוש יתר לחומרא בנתונים העולים מתסקיר שירות המבחן (בעיקר כשמדובר, כבענייננו, בתסקיר חובה).

יחד עם זאת, אני סבורה כי מתחם העונש שקבע בית המשפט הוא סביר, ומתיישב עם הפסיקה הנוהגת בעבירות דומות.

בעניינו של המערער, לא הובאו כל נתונים המצדיקים חריגה לקולא מהמתחם - מהתסקירים שהוגשו בעניינו של המערער עולה, כי קיימת בעיה של שימוש בסמים, וכי המערער נמנע ממתן בדיקות שתן; כי קיימת נזקקות טיפולית, אך המערער לא שיתף פעולה עם גורמי הטיפול; וכי קיימת בעיה בנטילת האחריות מצדו על העבירה שביצע.

אשר לעובדה ששותפו של המערער סיים את עניינו ללא הרשעה, ראוי להדגיש כי יש שוני בין השניים: האחר צעיר בכשנה מהמערער, ונדון בבית המשפט לנוער, בהתאם להוראות חוק הנוער; האחר נעדר הסתבכויות קודמות מכל סוג, בשונה מהמערער אשר כבר נדון בבית המשפט לנוער לדרכי טיפול ללא הרשעה, בגין עבירות אלימות, זאת לאחר שעבר הליך טיפולי; ובנוסף, האחר שולב בהליך טיפולי מוצלח, בשונה מהמערער.

על כן, לו דעתי היתה נשמעת, היה הערעור מתקבל, באופן בו יוקל עונש המאסר בעבודות שירות ויועמד על חודשיים, יותר הוראות גזר הדין יעמדו על כנן; כל זאת, כאמור נוכח הנסיבות האישיות החריגות, והנסיבות המקלות שפורטו בפסק דינו של כב' השופט ביתן.

אשר על כן, נקבע ברוב דעות לקבל את הערעור, לבטל את עונשי המאסר שהוטלו על המערער. להטיל על המערער 3 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים, שלא יעבור עבירת רכוש מכל סוג. להעמיד את סכום הפיצוי שהמערער ישלם למתלונן על סך של 1,000 ₪ ולהותיר את הקנס שנקבע בבית המשפט קמא בעינו.

**ניתן והודע היום כ"ו ניסן
תשע"ט, 01/05/2019 במעמד
הנוכחים.**

גילת שלו, שופטת

יואל עדן, שופט

אליהו ביתן, סגן נשיאה